

RMD = RECHTSTREEKS MADEIRA DUS

DOOR PETER ZANEN

Na het lezen in Voortvarend van april 2020 van het verhaal van Daan den Braber over zijn ervaring als 1e stuurman met medische zaken aan boord en de Radio Medische Dienst (RMD), herinnerde ik mij ook een gebeurtenis waarin de RMD een (hoofd)rol speelde.

Het was juni 1980 en ik voer als 1e stuurman op de 'Amstelland' van de Koninklijke Hollandsche Lloyd (KHL). We waren op uitreis van Amsterdam via Hamburg en Bremen naar Rio de Janeiro, Santos, São Francisco do Sul en Buenos Aires. Twee dagen na vertrek uit Bremen kwam de 2e werktuigkundige bij mij. Hij had tijdens het werk in de machinekamer een vuiltje in zijn linkeroog gekregen, wat hij er zelf niet uitkreeg. Of ik er naar kon kijken. Op het eerste gezicht was er niets in of aan het oog te zien, ook niet met de oogloep. Het oogbadje zou wel uitkomst brengen. Na een aantal spoelbeurten daarmee en wat oogdruppels moest het wel goed komen. De volgende dag meldde de 2e wtk. zich echter weer; met nog steeds dezelfde klacht. Dus nogmaals de oogloep opgetuigd en daarmee een paar keer het oog minutieus bekeken. Daar schrok ik uiteindelijk wel van, omdat ik toen een staalsplinter ontdekte die nauwelijks nog uit het hoornvlies ter plaatse van de iris stak... Enfin, oog verdoofd en met de oogloep op héél voorzichtig getracht of ik met een fijne pincet het uitstekende puntje nog kon pakken. Zoals te verwachten was: niet mogelijk. Om verdere beschadiging van het oog te voorkomen alle verdere pogingen gestaakt.

Dus naar de kapitein. Dat was een Limburger (een echte Roda JC-fan – altijd in voor 'iets' over 'Roda') die als zinsbegin en/of zinseinde had: 'zie je dinge.' Ik vertelde hem de situatie en stelde voor bij de Radio Medische Dienst advies te vragen en zo geschiedde. Het antwoord daarop was: 'Behandeling aan de wal door een oogarts.' De kapitein: 'Zie je dinge, hoe moet

dat nou??' 'Kapitein, morgen passeren we Madeira op 85 mijl ten oosten daarvan, dus denk ik dat het 't beste is om naar Funchal te gaan en daar de 2e wtk. naar een oogarts te sturen.' 'Nog 10 dagen wachten tot Rio de Janeiro lijkt me in dit geval geen goed plan.' 'Rechtstreeks naar Madeira dus.' 'Ja maar, dat is deviatie; extra brandstof, zie je dinge.' 'Dat moet dan maar kapitein, een andere mogelijkheid is er echt niet.'

Toevallig bleek de KHL nog een agentschap in Funchal te hebben uit het verre verleden toen Madeira naar en vanuit Zuid-Amerika nog werd aangedaan met passagiersschepen. Dus verzond de sparks een telegram naar die agent waarin de komst van de 'Amstelland' werd aangekondigd, met tevens het verzoek om een bezoek aan een oogarts te regelen. De volgende morgen kwam de 'Amstelland' ten anker op de rede van Funchal, werd een van de sloepen gestreken en gingen de 2e wtk. en mijn persoon (Kapitein: 'Stuurman, jij moet maar mee met de 2e naar die oogarts, want jij weet van alles af, zie je dinge') richting wal. Vanaf de haven bracht de agent ons met zijn auto naar het ziekenhuis, waar een oogarts nog een half uur (!) bezig is geweest voordat hij de staalsplinter uit het oog had. Goed dat ik zelf géén verdere pogingen had ondernomen om die splinter eruit te halen...! In afwachting van medicijnen voor verdere nabehandeling van het oog hebben de 2e wtk. - met afgedekt linkeroog - en ikzelf op een terras een lekkere lunch met een biertje erbij genomen. Het was half juni, heerlijk weer en Madeira was op zijn mooist, met veel bloemen overal. 'Geregeld' door de Radio Medische Dienst!

Dit was in medisch en ander opzicht ook verder wel een bijzondere reis. Want twee dagen na het onverwachte bezoek aan Madeira had ik patiënt nr. 2, de 4e wtk. Die had een pot gloeiend hete thee over zijn rechtervoet gekregen, met als resultaat

een tweedegraads verbranding. De thee was door de steward in de change room naast de deur naar de machinekamer gezet voor pikheet. De 4e wtk. zag de theepot over het hoofd en trapte hem omver. Wat mij de rest van de reis tot Rio een dagelijkse verzorgingssessie van zijn voet opleverde. In Rio de Janeiro de 4e wtk. (met inmiddels grotendeels genezen voet) ter controle naar de dokter gestuurd. Hij kwam terug met een doktersrapport: goede behandeling aan boord gehad. Vond ik wel fijn om te lezen.

Verder hadden we die reis in Bremen, behalve stukgoed en cokes in bulk, nog 43 koeien geladen waarvoor hokken aan dek aan beide zijden naast ruim 4 en 5 getimmerd waren. Fokvee voor... Argentinië! Nooit verwacht nog eens fokvee naar een land als Argentinië - met miljoenen koeien daar in de pampa's - te vervoeren! Normaal kwamen koeien als lading - in bevroren toestand - juist daar vandaan. Ter verzorging van deze dieren waren er twee vee verzorgers, Duitse boerenzoons 'aus Bayern' aan boord.

Die koeien zijn zonder medische problemen in Buenos Aires aangekomen.